

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/78/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4219200189
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4219200189.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a sudcov JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a JUDr. Lenky Kostolanskej, v právnej veci (v spore) žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXX/X, D., v konaní zastúpená: Mgr. Cyntia Takács Szalai, advokátka, nám. M. R. Štefánika 6, Komárno, proti žalovaným: 1. E. F. G., nar. XX.XX.XXXX, H. XXX/X, D. - I. J. a 2. Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, v konaní o zaplatenie 12.274,15 eura s prísl., o nároku na náhradu trov konania, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Komárno č. k. 15C/2/2019-494 zo dňa 10. októbra 2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovaným v 1. a 2. rade nepriznáva voči žalobkyni nárok na náhradu trov tohto odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručanou Okresnému súdu Komárno dňa 14.01.2019 sa žalobkyňa domáhala, aby súd žalovaných zaviazal zaplatiť žalobkyni spoločne a nerozdielne sumu 12.274,15 eura (istina) s príslušenstvom. Žalovaná istina pozostávala z nároku na náhradu za stratu na zárobku počas práceneschopnosti žalobkyne za obdobie od 01.04.2016 do 05.06.2017 (vrátane) spolu v sume 11.333,33 eura a z trov právneho zastúpenia vzniknutých v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 3T/139/2016 v sume 885,62 eura.

2. Okresný súd Komárno (súd prvej inštancie) rozsudkom č. k. 15C/2/2019-439 zo dňa 16.01.2023 konanie v časti o zaplatenie sumy vo výške 6.879,03 eura s príslušenstvom zastavil. Žalovaným ďalej uložil povinnosť žalobkyni zaplatiť spoločne a nerozdielne sumu vo výške 4.509,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.509,50 eura od 11.01.2019 do zaplatenia. Žalobu v časti o zaplatenie sumy vo výške 885,62 eura zamietol. O trovách konania súd rozhodol tak, že žalobkyňa má voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 83,50 %.

3. Proti výroku o trovách konania v označenom rozsudku podali obaja žalovaní odvolanie domáhajúci sa jeho zmeny tak, aby o trovách konania bolo rozhodnuté podľa rozsahu úspechu sporových strán sporu, teda aby im bol priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 25,62%. Napadnutému rozsudku v napadnutom výroku vyčítali nepreskúmateľnosť danú nedostatočnosťou odôvodnenia uvedeného procesného výsledku rozhodnutia v spore.

4. O podanom odvolaní rozhodol Krajský súd v Nitre (odvolací súd) uznesením č. k. 8Co/26/2023-489 zo dňa 04.07.2023 tak, že uznesenie tunajšieho súdu v napadnutom výroku o náhrade trov konania strán sporu (IV.) zrušil a vec v tejto časti mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení uznesenia odvolací súd vo vzťahu k zrušenému výroku o trovách konania uviedol, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie v napadnutom výroku odôvodnil len veľmi stroho, pričom toto odôvodnenie

nedáva odpovede na právne významné odvolacie dôvody žalovaných, keď je jednak neznámy spôsob výpočtu uvádzaného percenta náhrady trov konania a predovšetkým to, ako a prečo posúdil úspešnosť jednotlivých strán v spore s ohľadom na rozhodnutie vo veci samej, v ktorej bolo žalobe čiastočne vyhovené, konanie bolo v časti zastavené a žaloba bola v časti i zamietnutá, čo teda vyžadovalo posúdenie úspechu strán k jednotlivým výrokom rozsudku (I. až III.) a teda komplexné posúdenie úspešnosti strán v spore, čo však z odôvodnenia napadnutého výroku nevyplýva. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách konania zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Napadnutým (zhora v záhlaví tohto rozhodnutia označeným a v poradí druhým) uznesením súd prvej inštancie takto rozhodol:

I. Žalovaní 1/ a 2/ majú voči žalobkyni nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 25,62 %.

II. Žalovaní 1/ a 2/ majú voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6. Svoje rozhodnutie, s poukazom na rozhodnutie v spore a predchádzajúce zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu, ako aj s poukazom a citované ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP – zák. č. 160/2015 Z. z. - § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1), odôvodnil nasledovne:

6.1. Keďže odvolací súd uznesením č. k. 8Co/26/2023-489 zo dňa 04.07.2023 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 16.01.2023 v časti výroku o trovách konania, súd opätovne rozhodoval o nároku strán sporu na náhradu trov prvoinštančného konania a zároveň rozhodoval aj o nároku strán sporu na náhradu trov odvolacieho konania.

6.2. Okresný súd Komárno rozsudkom č. k. 15C/2/2019-439 zo dňa 16.01.2023 konanie v časti o zaplatenie sumy vo výške 6.879,03 eura s príslušenstvom zastavil, žalobu v časti o zaplatenie 885,62 eura zamietol a žalovaným uložil povinnosť žalobkyni zaplatiť spoločne a nerozdielne sumu vo výške 4.509,50 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.509,50 eura od 11.01.2019 do zaplatenia.

6.3. Žalobkyňa vo svojej žalobe nebola úspešná v časti o zaplatenie sumy vo výške 7.654,25 eura (6.768,63 eura + 885,62 eura) a úspech mala v sume 4.564,70 eura (4.509,50 eura + 55,20 eura), t. j. vo vzťahu k žalovanej sume 12.274,15 eura bol úspech žalobkyne 37,19 % a úspech žalovaných 62,81 %, celkovo teda boli v konaní úspešní žalovaní v rozsahu 25,62 %.

6.4. V poslednom rade bolo ešte ďalej potrebné rozhodnúť aj o trovách odvolacieho konania, o ktorých súd aplikujúc aj v tomto prípade ustanovenie § 255 ods. 1 CSP rozhodol tak, že žalovaným priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

6.5. O výške náhrady trov konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

7. Uvedené uznesenie včas podaným odvolaním napadla len žalobkyňa, domáhajúca sa jeho zmeny tak, aby sa stranám sporu právo na náhradu trov konania nepriznalo, keď o trovách odvolacieho konania navrhla rozhodnúť tiež týmto spôsobom. V dôvodoch odvolania poukázala na to, že sa s výrokmi súdu prvej inštancie o trovách konania nestotožňuje, keďže súd neprihliadol na skutočnosť, že sa v dôsledku fyzickej ujmy utrpenej pri dopravnej nehode zavinenej žalovanou v 1. rade stala (bola uznaná za) invalidnou dôchodkyňou s poklesom príjmu o 70% s tým, že jej jediným príjmom je dávka v invalidite aktuálne vo výške 481,60 eura mesačne, z ktorého dôvodu nie je schopná znášať náklady súdneho konania, keď je osobou bezmajetnou, keďže nevlastní nehnuteľnosť, ani cennejšiu hnutelnú vec. Taktiež poukázala na to, že nešlo o zjavne nedôvodnú žalobu, teda nešlo o svojvoľné zjavne neodôvodnené uplatňovanie jej nárokov, keď zároveň dodala, že bola síce v tomto konaní právne zastúpená, avšak zo strany (jej) advokátky išlo o zastupovanie pro bono (bezodplatné), o čom súdu predkladá písomnú dohodu. Na druhej strane žalovaná v 2. rade ako poisťovňa disponuje veľkým majetkom a žalovaná

v 1. rade má pravidelný slušný príjem, keď ani jeden zo žalovaných advokátom zastúpení nebol, preto nepriznanie trov konania (žalovaným) by neznamenal nepriaznivý a vážny zásah do ich majetkovej sféry. Vzhľadom na uvedené je teda zrejmé, že na jej strane sú prítomné dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré je aktuálna aplikácia ustanovenia § 257 CSP, teda výnimočné rozhodnutie o trovách konania vo forme nepriznania náhrady trov konania žalovaným, hoci mali v konaní čiastočnú úspešnosť. K podanému odvolaniu žalovaná pripojila Zmluvu o poskytovaní právnych služieb uzatvorenú medzi ňou a jej označenou advokátkou zo dňa 11.01.2019, z ktorého článku II. bod 1. vyplýva, že „zmluvné strany sa dohodli, že advokátka poskytuje právnu pomoc bez nároku na odmenu“.

8. Žalovaná v 1. rade sa k podanému odvolaniu žalobkyne nevyjadrila, žalovaná v 2. rade vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že napadnuté uznesenie považuje za vecne správne a navrhuje ho potvrdiť, s poukazom na dôvody uvedené v ich predchádzajúcom odvolaní. Či je tu priestor na aplikáciu ust. § 257 CSP prislúcha posúdiť súdu, poukazuje na skutočnosť, že žalobkyňa bola právne zastúpená, pričom je bez významu, či zastupovanie bolo pro bono.

9. K vyjadreniu žalovanej v 2. rade sa žalobkyňa už nevyjadrovala.

10. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP), prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania dospel k záveru, že o podanom odvolaní je potrebné rozhodnúť v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

11. V danej veci ide o v poradí druhé rozhodnutie o trovách strán sporu v konaní pred prvoinštančným i odvolacím súdom, keď prvé rozhodnutie o trovách, tvoriace súčasť napadnutého rozsudku o rozhodnutí vo veci samej, bolo zrušené po odvolaniach žalovaných, keď k uvedeným odvolaniam žalovaných sa žalobkyňa nevyjadrila a teda v predchádzajúcom konaní uvedenou argumentáciou použitou v odvolaní proti tomuto druhému rozhodnutiu neargumentovala. Na poslednom pojednávaní dňa 16.01.2023, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, právna zástupkyňa žalobkyne ohľadom trov konania uviedla, že o týchto navrhuje rozhodnúť v zmysle CSP, žalovaná v 1. rade sa k trovám konania v záverečnom návrhu nevyjadrovala, žalovaná v 2. rade v záverečnom návrhu si nárok na náhradu trov konania uplatnila.

12. Podľa ust. § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

13. Citované ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok z ust. § 255 CSP a od zásady zodpovednosti za zavinenie z ust. § 256 ods. 1 CSP, ktoré súdu umožňuje výnimočne náhradu trov konania nepriznať, ak sú pre to dané dôvody hodné osobitného zreteľa, teda súd nemusí bezvýhradne neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania zaviazat'. Nakoľko použitie tohto ustanovenia negatívne dopadá na stranu úspešnú, musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter, teda sa vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok a to existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa a výnimočných okolností, ktoré zákon ďalej nešpecifikuje a výklad je teda ponechaný na súdnu prax. Uvedené ustanovenie nezakladá voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľe), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť, keď na strane neúspešnej je z hľadiska procesnej obrany rovnako možno vyvodit' povinnosť konajúcemu súdu označiť, že sa aplikácie uvedeného ustanovenia domáha a z akých dôvodov, s povinnosťou tiež označenia, resp. aj predloženia dôkazov k tvrdeným skutočnostiam. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo k určitej procesnej situácii, aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, teda či na ponechanie účinkov právnej normy všeobecnej úpravy rozhodovania o trovách konania nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania, ale ide o prvok individualizácie na dosiahnutie spravodlivosti. Uvedené ustanovenie neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami, keď použitie uvedeného ustanovenia neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná, alebo že úspešná strana v spore má lepšie zárobné alebo majetkové pomery. Ide o ustanovenie slúžiace súdu na odstránenie neprimeranej tvrdosti.

14. Posudzujúc predmet sporu, obranu žalovaných v spore (žalovaná v 2. rade so sumou priznanou žalobkyni od počiatku súhlasila, resp. táto priznaná suma medzi stranami sporu sporná nebola) a prihliadajúc na trovy žalovaných v spore, ktoré v podstate predstavujú súdne poplatky a hotové výdavky spojené s účasťou na pojednávaní a zasielaní písomných podaní súdu, dospel odvolací súd k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie (tento ustanovenie § 257 neaplikoval, z čoho možno vyvodíť, že dôvod pre jeho použitie nevzhliadol) dospel k záveru, že v danom prípade, aj vzhľadom k pomeru úspechu žalovaných v spore, nie sú naplnené zákonom vyžadované podmienky aplikácie ust. § 257 CSP, s ohľadom na čo považoval napadnuté rozhodnutie za vecne správne, bez potreby aplikácie ust. § 257 CSP a teda i výzvy žalovaným v zmysle ust. § 382 CSP na možné vyjadrenie sa k aplikácii tohto ustanovenia. Bezodplatnosť právneho zastúpenia žalobkyne je pre rozhodnutie o odvolaní právne bezvýznamná, keď rovnako bez významu je lepšia zároboková/príjmová a majetková situácia žalovaných, pričom vzhľadom ku sume žalobkyňou v spore vysúdenej nemožno u nej hovoriť ako o osobe nemajetnej, keď ohľadom nemajetnosti žalobkyňa ani dôkazné prostriedky nepredkladala, s ohľadom na čo nemožno potom ani vyvodíť záver o jej neschopnosti, aj s ohľadom na poberanú dávku v invalidite, k zaplateniu náhrady trov konania žalovaným. Odvolací súd tiež podotýka, že uvedenú argumentáciu z podaného odvolania mala žalobkyňa možnosť a povinnosť produkovať už v konaní pred súdom prvej inštancie, hlavne po doručení jej odvolaní žalovaných proti prvému rozhodnutiu, resp. už po zvážení dôsledkov jej úkonov predstavujúcich čiastočné späťvzatie žaloby.

15. V odvolacom konaní úspešným žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania priznaný nebol z dôvodu, že im žiadne trovy nevznikli a žiadne si ani neuplatňovali.

16. Zo všetkých zhora uvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, keď svoje rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).